POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Lenka Dudková**, studijní obor Mezinárodní rozvojová studia

název posuzované práce: ***Globální rozvojové vzdělávání a multikulturní výchova v mateřských školách a na prvním stupni základních škol***

Formální splnění zadání práce:

Diplomová práce splňuje své zadání. Autorka se přesně věnuje tématu vymezenému v názvu. Práce je obohacena i o nově vytvořený program globálního rozvojového vzdělávání, který se zaměřuje na Zambii.

Obsahová úroveň práce:

Po obsahové stránce je práce velmi obsáhlá. Autorka se podrobně věnuje reformě českého školství se zaměřením na vytváření rámcových vzdělávacích programů. V každé kapitole se autorka zaměřuje na jiné téma a podává přehled poznatků z dané oblasti. Dobře cituje jednotlivé zdroje, text je přehledně členěn do kapitol a lepší přehlednosti napomáhá i zvýrazňování některých částí textu.

Práce se věnuje tématu, které do českého prostředí teprve přichází, a proto je pro vývoj v oblasti globálního rozvojového vzdělávání (GRV) a multikulturní výchovy (MV) velmi přínosná.

Z textu je vidět, že autorka má v oblasti GRV a MV již značné zkušenosti. Do textu tedy vhodně zařazuje i své vlastní názory a postřehy. Po teoretické i praktické stránce má práce výbornou úroveň, chybí mi však propojení mezi jednotlivými částmi (teorie a praxe). Jak byla teorie reflektována při vytváření programu o Zambii?

Na str. 16 autorka uvádí grafické znázornění průřezových témat (graf 1) a sama se nad ním také zamýšlí. K jakému řazení průřezových témat se tedy autorka sama přiklání a proč?

Autorka se podrobně věnuje výčtu různých definic jednotlivých pojmů. Je známo, že v této oblasti stále ještě panuje nejednotnost mezi definicemi, které se také liší stát od státu a koncepce od koncepce. Jak tedy autorka vnímá rozdíl mezi pojetím definice globálního vzdělávání od North-South Centre a pojetím Pikea a Selbyho?

Proč jsou různé části globální výchovy popsány definicemi z různých zdrojů (str. 21 a 22)? Je tomu tak například proto, že Průcha, Walterová a Mareš s pojmy environmentální výchova (EV) či globální rozvojové vzdělávání (GRV) ve svém slovníku nepracují? Nebo autorka v textu uvedené definice EV (Lipka) a GRV (ARPOK) považuje za výstižnější?

Některé kapitoly jsou založeny pouze na jednom zdroji (např. 2.2, 2.3). Opravdu jsou Pike a Selby jediní, kteří se globální výchově teoreticky věnují?

V kapitole 5 se autorka věnuje metodám, které se v rámci GRV a MV v mateřských a základních školách používají. Všechny uvedené metody jsou popsány, avšak většina z nich (6 metod z 9 uvedených) podle autorky není pro práci s dětmi v mateřské škole vhodná. Zde si tedy autorka trochu protiřečí. Jaké metody jsou tedy pro MŠ vhodné?

V kapitole 6 autorka pouze přepisuje rozhovory, které uskutečnila s představiteli jednotlivých NGO, které v oblasti GRV a MV pracují? Proč jsou tyto dotazníky do práce zařazeny? Nejsou žádným způsobem vyhodnoceny ani diskutovány, pouze dokreslují důležitost výše zmíněných výchov.

Celá kapitola 7 se věnuje popisu vytvořené metodiky „Brenda ze Zambie“. Autorka velmi zdařile popisuje jednotlivé vytvořené aktivity. K lepšímu pochopení by však bylo potřeba v textu diplomové práce jasně zmínit, co je určené učitelům (základ metodiky) a co je určené žákům (jednotlivé aktivity). Určitě by také stálo za to, práci obohatit také o praktické poznatky

při vytváření dané metodiky. Mám tím na mysli, jak přesně byla daná metodika vypracována, kdo se na ní podílel a jakou měrou.

V kapitole 8 autorka opět uvádí několik rozhovorů s pedagogy, kteří s vytvořenými metodikami pracovali. Dotazníky slouží opět pouze jako jakýsi přehled a dále se s nimi nepracuje. Opravdu jsou všechny reakce na vytvořené metodiky pouze pozitivní? Jak si pedagogové aktivity upravili a proč?

Na závěr uvádím několik obecných dotazů, jejichž odpovědi mi v práci chybí.

Jaké jsou autorčiny zkušenosti z realizace celého projektu „ANYANA-děti a svět" a z vlastní realizace programů na školách? Jaká by připojila doporučení pro učitele, kteří s dětmi budou pracovat? Jak děti na dané aktivity reagují?

Jazyková a grafická úroveň práce:

V práci se vyskytuje jen pár formálních nedostatků, které však nesnižují její hodnotu (např. obr. 6 na str. 35 je velmi nečitelný, obr. 11 na str. 52 má nízkou kvalitu, v textu je i několik překlepů).

Je ale nutné uvést, že práce obsahuje velké množství grafických příloh a fotografií ve vysoké kvalitě. Jedná se především o fotografie z jednotlivých programů, které velmi dobře dokreslují praktickou část diplomové práce. Myslím, že je velmi důležité, že autorka tyto fotografie do práce zařadila. Čtenář tak získá představu o jednotlivých programech.

Soupis konkrétních chyb vyžadujících reakci uchazeče

Práce neobsahuje žádné podstatné chyby. Všechny podněty k diskuzi jsou uvedeny v kapitole „Obsahová úroveň práce". Věřím, že na ně autorka bude reagovat během své obhajoby a podpoří tím navrhovanou známku.

Celkové hodnocení práce:

Práci považuji za velmi zdařilou. Přináší ucelený přehled o GRV a MV a jejich začlenění do RVP na různých stupních vzdělávání. Autorka se teoreticky velmi dobře vypořádala s tématy, jako jsou vzdělávací oblasti a průřezová témata, jež se v současné reformě českého školství používají. Velký přínos má především praktická část, která popisuje program „Brenda ze Zambie", který autorka sama vytvářela. Práce celkově přispívá ke zviditelnění témat, která jsou zatím v českém školství opomíjena a s nimiž se v budoucnosti budeme setkávat mnohem častěji.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práci **<u>doporučuji</u>** k obhajobě, před obhajobou navrhuji její hodnocení známkou výborně.

V Olomouci 15. 6. 2009

Simona Šafaříková

oponent diplomové práce